

På med jakken - klar til vinterfodring

Vinteren står for døren. Det kan være en hård tid for kalvene. Derfor er det vigtigt, at vi er på forkant med de udfordringer som følger med den kolde og våde årstid og at vi reagerer hurtigt, når noget begynder at gå skævt.

Af kvægfagdyrlæge Henrik Læssøe Martin, SEGES Innovation

Kalvenes energiforsyning skal have topprioritet

Energiforsyningen til kalvene er helt central i forhold til forebyggelse af sygdom. Hvis kalvene mangler energi og næringsstoffer vil det lynhurtigt gå ud over tilvæksten. Men mangel på energi svækker også immunsystemet. Det er helt afgørende for kalven, at den kan opretholde en passende kropstemperatur. Derfor vil den automatisk prioritere varmeproduktion fremfor tilvækst og immunsystem, hvis der er mangel på energi. Det betyder at kalvenes modstandskraft mod sygdom bliver mindre, hvis ikke de får mælk nok.

Tilvækst er et sikkert mål for god energiforsyning

Tilvæksten er det første der påvirkes negativt, når kalven får for lidt energi. Derfor er måling af tilvækst også en sikker metode til at overvåge, om kalvene får tilstrækkeligt med næring. Hvis man kan opretholde en god tilvækst i vinterperioden, så er der samtidig garanti for at kalven har mere modstandskraft mod sygdom.

Energiforsyningen påvirker effekten af vaccination

Den negative påvirkning af immunsystemet ved energimangel betyder samtidig, at kalven har vanskeligt ved at reagere tilstrækkeligt på vaccination. Derfor bliver den forventede beskyttende effekt af vaccinen mindre.

Spar på energien

Vi kan hjælpe kalvene med at spare på energien. Ikke ved at give mindre mælk, men ved at reducere deres varmetab. Brug af kalvejakker og sikring af et godt og tørt lag halm i kalveboksene kan nedsætte foderforbruget. Dermed får vi også en højere tilvækst med den samme mælkemængde hos kalve, der ligger lunt og godt end hos kalve, der fryser. Nyfødte kalve skal bruge ekstra energi til at holde varmen allerede når temperaturen falder til under 15 grader C. Så længe temperaturen ligger under 10 grader C, vil kalve op til omkring 3-4 uger have gavn af kalvejakker.

Tag ekstra hensyn til de små kalve

Små kalve har et relativt højere varmetab end større kalve. Derfor bør der ofres lidt ekstra opmærksomhed på jersey-kalve, tvillinger og andre små kalve. Lad dem beholde jakken på lidt længere. Omsætningen af kraftfoder i vommen er med til at generere varme. Derfor falder behovet for ekstra beskyttelse mod kulde, når kalvene for alvor begynder at æde kraftfoder. Samtidig har de opnået en størrelse, hvor de er mere modstandsdygtige.

Syge kalve er dobbelt så udsatte

Kalve som bliver syge, har ekstra svært ved at klare sig i vinterperioden. Når kalvene bliver syge, kommer immunsystemet på overarbejde, - det kræver ekstra energi. Syge kalve har ofte nedsat ædelyst og optager dermed mindre energi end raske kalve. Raske kalve danner varme, når de bevæger sig. Syge kalve ligger ofte ned og har derfor ikke den samme varmeproduktion. Derfor er det ekstra vigtigt, at de syge kalve beskyttes mod kulde med kalvejakke og rigelig tør strøelse. De syge kalve kan hjælpes yderligere ved at tildele mælk en ekstra gang; - gerne med sutteflaske.